

FSD2882 KAUAHOEN YRITTÄJYYSTUTKIMUKSEN HAASTATTELUT 2013

FSD2882 INTERVIEWS ON ENTERPRISE DEVELOPMENT IN KAUAHOKI 2013

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Kauhajoen yrittäjyyden historiahanke

Viranhaltijoille ja luottamushenkilöille tarkoitettu lomake

Haastateltavan nimi

Syntymäaika ja paikka

Jos ei ole syntynyt Kauhajoella, milloin tullut tänne? _____

Virka-asema tai -asemat tai luottamustehtävät Kauhajoella _____

Kauhajoen elinkeinopolitiikan ja palveluluiden kehittäminen 1960-luvun alusta lähtien

Teema 1. Millainen tilanne Kauhajoen kehityksessä oli 1960-luvun alussa, ongelmat ja vahvuudet

Väestökehityksessä? _____

Kauhajoen elinkeinoelämässä? _____

Teollisuudessa ja rakennustoiminnassa _____

(suurimmat yritykset teollisuudessa 1960-luvun alussa: Kauhajoen osuusmeijeri, Kauhajoen saha Oy, Perälä-Yhtymä ja Lahtiharju Oy)

Maa- ja metsätaloudessa

(voimakkaasti supistuva, pienviljelyvaltaisuus)

Yksityisissä palveluissa?, kauppa, yrityspalvelut ym.

Julkisissa palveluissa?, valtion ja kunnalliset palvelut

Teema 2. Kunnan kehittäminen 1960-luvulla

Kunnan kehittämistavoitteet?

Koulutuksen kehittäminen 1960-luvulla. Miten toimittiin ja millaisin tuloksin?

- Ammattikoulun perustaminen
- Kauppaoppilaitoksen perustaminen
- Maatalousoppilaitoksen kehittäminen osakkaaksi menemällä
- Kotitalousoppilaitoksen tukeminen taloudellisesti

- Muu koulutus, oppikoulutus, kansalaisopisto ym.

(kiinnitetään huomiota oman kunnan ohella kuntien väliseen kilpailuun ja kuntainliittojen muodostamiseen. Kilpailua ennen kaikkea Kurikan mutta myös Teuvan kanssa. Miten pystyttiin estämään pienempien kuntien, Karijoen ja Isojoen, pelko kuntaliitoksista ja saamaan Jurva mukaan kuntainliittoihin?)

Valtion aluehallinnon lisääntyminen. Mitä tehtiin valtion virastojen saamiseksi kuntaan ja millaisin tuloksin?

(Valtion virastotalo ym)

Kunnallishallinnon ja kunnan tehtävien laajeneminen?

(uusi kunnantalo?, uudet virat ja toimet)

Kunnan elinkeinojen kehittäminen, erityisesti teollistamispolitiikka

Mikä oli tavoitteena? Kenen tai keiden tehtävänä tämä oli? Millainen organisaatio oli?

Kunnan kehittämissuunnittelu?

- Yleiskaavatutkimuksen laadinta 1960-luvun alussa, jossa selvitettiin elinkeinotoimintojen tilanne ja niiden kehittämiseen vaikuttavat tekijät sekä asetettiin niitä koskevat tavoitteet. Kiinnitettiin huomiota erityisesti teollisuuden tarpeisiin.

- Mitä em. tutkimuksesta saatiin selville ja miten ruvettiin toimimaan?

- vuonna 1967 ensimmäinen teollisuushalli (Lassila & Tikanoja?)

- kunnan infrastruktuurin luominen

(hankittiin ja kaavoitettiin maata teollisuuden tarpeisiin, rakennettiin kunnallistekniikkaa, lisättiin asuntotuotantoa raakamaata ostamalla ja kaavoittamalla sekä edistämällä asuntorakentamista)

Mitä yrityksiä saatiin silloin ja mitä tehtiin niiden saamiseksi ja ketkä olivat aktiivisia?

Lassila & Tikanoja, milloin 1967?

Maan Liha Oy, milloin

Muita, mitä?

Miten 1960- luvulla tehdyt toimenpiteet vaikuttivat kunnan kehitykseen?

Elinkeinoelämän muutoksiin

Palvelutason muutokseen?

Väestön muutokseen?

Teema 3. Kunnan kehittäminen 1970-luvun alkupuolella

Millainen tilanne Kauhajoen kehityksessä oli 1970-luvun alussa
(väestökehityksessä, elinkeinoelämässä sekä julkisissa ja yksityisissä palveluissa)

Elinkeinopolitiikka 1970-luvun alussa. Mahdolliset organisaatiomuutokset. Vastuhenkilöt:
viranhaltijat ja luottamushenkilöt?

Elinkeinopolitiikan tavoitteet?

Miten syntyi päätavoite: Kauhajoesta Suupohjan 16 000 asukkaan kaupunkitason keskus?

Ketkä olivat ideoinnin ja laadinnan taustalla? Miten hyvin päätavoite on täytynyt?

Mitä tehtiin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja kunnallistekniikan rakentamisessa teollisuuden
kehittämiseksi?

(vuosikymmenen alkupuolella teollisuuden tarpeisiin ostettiin ja kaavoitettiin yli 100 ha maata
mm. 40 hehtaaria teollisuuskylää varten. Pienteollisuudelle hankittiin oma 30 hehtaarin alue)),

Mitä tehtiin asuntopolitiikassa, maan ostossa ja vuokra-asuntojen tuottamisessa?

(asuntotarkoituksiin varattiin maata yhteensä noin 140 ha. . Kunta rakensi yhteistyössä
yritysten kanssa niiden työntekijöille yhteensä 130 vuokra-asuntoa)

Teollisuushallien rakentaminen_____

Yritysten muu tukeminen?

(ei käytetty suoria tukitoimia: lainoja, avustuksia eikä takauksia)

Jäteveden puhdistamon rakentaminen

Liikenneyhteyksien parantaminen

Pienlentokentän rakentaminen

Mitä tehtiin haja-asutusalueiden kehittämiseksi?

(maatilatalouden kehittäminen, tieyhteyksien parantaminen, kylätoiminnan tukeminen,

Teema 4. Kauhajoen kehitys 1970-luvun loppupuolella?

(suuri käänne)

Millainen muutos Kauhajoen kehityksessä tapahtui 1970-luvun puolivälistä lähtien? (väestökehityksessä, elinkeinoelämässä sekä julkisissa ja yksityisissä palveluissa)

Elinkeinopolitiikan muutokset 1970-luvun loppupuolella. Vastuuhenkilöt: viranhaltijat ja luottamushenkilöt?.

Elinkeinopolitiikan tavoitteet?

Uusien yritysten tulo? Mitä tehtiin ja ketkä tekivät niiden saamiseksi Kauhajoelle?

- Strömbergin tulo 1975 ja alihankkijoiden syntyminen
- Esko Salon tulo Kauhajoelle vuonna 1974, mikä antoi vauhtia kuljetinteollisuuden kehitykselle nykyaikaiseksi materiaalinkäsittelykeskittymäksi. Onninen Oy Vesme jatkoi 1977 Esko Salon perustamaa yritystä)
- Rauma-Repolan talotehtaan tulo Kauhajoelle vuonna? jatkamaan Kauhajoen Sahan Oy:n toimintaa

Huonekaluteollisuuden laajeneminen. Mitä tehtiin laajenemisen hyväksi? Mitkä yrittäjät ja yritykset olivat tärkeimpiä?

Elintarviketeollisuuden laajeneminen Maan lihasta Atriaksi? Ketkä henkilöt olivat aktiivisimpia sen kehittämisessä?

Mitkä olivat mielestänne näin nopean muutoksen tärkeimmät syyt ja kehitystekijät?

- Aktiiviset viranhaltijat ja luottamushenkilöt kunnan johdossa. Ketkä ja miten toimivat?
- Valtakunnalliset olosuhteet sopivia suuryritysten sivutoimipisteiden sijoittamiselle Kauhajoen tapaisiin kehitysaluekeskuksiin. Miten ilmeni?
- hyvä yritysilmasto, hyvä yhteistyö yritysten ja kunnan johdon välillä. Miten ilmeni?
- Teollisuudelle sopivan infrastruktuurin olemassaolo, monipuoliset palvelut ja koulut, toimiva kunnallistekniikka, hyvä liikennesijainti ym. Miten ilmeni?
- vanhat yrittäjäperinteet. Miten ilmeni?

- työvoiman korkea laatu ja hyvät koulutusmahdollisuudet. Miten ilmeni?

- hyvät yrityspalvelut, mm. tili- ja kuljetuspalvelut. Miten ilmeni?

- muut, mitkä?

Mitä tehtiin haja-asutusalueiden hyväksi 1970-luvun lopulla. Mitä tuloksia saatiin?
(Haja-asutusprojekti 1977, kylätoiminnan edistäminen, maatilatalous ja sivuelinkeinot, turvetuotanto, turkistarhaus ja koneurakointi, tieyhteydet)

Teema 5. Kunnan kehittäminen 1980-luvulla?

Kehittämistavoitteet ja organisaatiomuutokset?

Olemassa olevan yritystoiminnan kehittäminen ja laajentaminen
(mm. yrittäjäkoulutus, yritystoiminnan rationalisointi. Avoimien ja luottamuksellisten suhteiden ylläpitäminen kunnan ja avainyritysten välillä)

Yritystoiminnan kehitys?

- toimialakeskittymien voimistuminen (materiaalinkäsittely ja huonekaluala)
- Maan Liha –teurastamo Atriaksi?
- uusien yritysten syntyminen. Mitä yrityksiä?

Keskustaajaman kehittäminen

(uudet asuinalueet Kalkunmäen kaava hyväksyttiin 1980)

Haja-asutusalueiden kehittäminen

(kylätoiminta, maatilatalouden rationalisointi, sivuelinkeinot,)

Elämisen laadun parantaminen

(asumistason parantaminen, vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut, uusi kirjasto, Sotkan ulkoilu- ja urheilukeskus ym.)

Teema 6. Kehitys suuren laman aikana, 1990-luvun alkupuolella

Yritystoiminta kriisiytyi, menetettiin arviolta 1700 työpaikkaa, joista noin 1 000 olivat teollisia eli oikeastaan kaikki teollisuuspolitiikan suuret saavutukset lukuun ottamatta Atrian teurastamoa

(Mistä syystä Atria säilyi? Mitä tehtiin sen säilyttämiseksi?)

Suuren laman seuraukset Kauhajoella?

(väestökehitys, työttömyys, yksityisten palvelujen väheneminen., työssäkäynti Kauhajoen ulkopuolella)

Mitkä olivat mielestänne näin voimakkaan kriisiytymisen syyt?

- Valtakunnalliset tekijät. Mitkä?
- Paikalliset tekijät. Mitkä?
- Yrityskohtaiset syyt. Mitkä?

Mitä Kauhajoella tehtiin laman voittamiseksi ja sen seurauksien lieventämiseksi?

Olisiko jotakin voitu tehdä toisin, jotta lama olisi voitu välttää tai ainakin sen aiheuttamia ongelmia olisi lievennetty tehokkaammin. Mitä?

Teema 7. Kehitys suuren laman jälkeen 1995 jälkeen

Elinkeinopolitiikan organisointi ja sen muuttuminen

- Seutukunnan tasolla
- Omassa kunnassa

Ketkä ovat olleet keskeisiä päättäjiä ja toimeenpanijoita, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä elinkeinopolitiikassa suuren laman jälkeen?

Laman jälkeisen elinkeinopolitiikan tavoitteet ja toimintalinjat

- aineettomien edellytysten, osaamisen, lisääminen yrittäjäkoulutuksen ja projektien avulla.
- vahvojen toimialakeskittymien kehittämishankkeet. Mitä on tehty?

*Materiaalinkäsittelyteollisuuden kehittämishankkeet, erityisesti LC Logistics Center Oy:n ja Teknologikeskus Logistian perustaminen ja niiden toiminnan tulokset?

*Huonekaluteollisuuden kehittämishankkeet. Yhteistyö Jurvan Sellan (alkuaan Nikkarikeskuksen) ja Teuvan TEAK:n kanssa. . Mitä on tehty?

*Elintarviketeollisuuden kehittämishankkeet, erityisesti Food Park Oy:n sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulun koulutus- ja tuotekehitysyksikön perustaminen ja toiminnan tulokset

sekä Atria Suomi Oy:n kehittämishankkeet. Mitä on tehty?

- Muut kehittämishankkeet?

*kunnan keskustaajaman ulkoasun ja toimivuuden parantaminen. Mitä on tehty?

* uuden kauppakeskusalueen suunnittelu ja toteutus. Yhteistyö suurten valtakunnallisten kauppaketjujen kanssa. Mitä on tehty?

* koko kaupallisen keskuksen kehittäminen (vanha Topeen varsi + uusi kauppakeskusalue). Mitä on tehty?

- Yleisten edellytysten luominen yritystoiminnalle

* ammatillinen ja muu koulutus,

* maapolitiikka ja kaavoitus

(raakamaan osto ja vaihtaminen, teollisuusalueiden kaavoitus)

* asuntotuotannon edistäminen, (asuntolainoitus. vuokra-asunnot)

* tiestö- ja liikenneolojen parantaminen

* vapaa-ajan ja virkistyspalveluiden kehittäminen

- Yhteistyö yritysten kanssa

* hyvän yritysilmaston luominen

* uusien yritysten houkuttelu paikkakunnalle

* yritysten suorat tukitoimet, takaukset, lainat ym

* neuvonta

* toimitilojen hankkiminen ja rakentaminen

Miten vuonna 2008 alkanut maailmanlaajuinen finanssikriisi on vaikuttanut Kauhajoen elinkeinoelämän kehitykseen?

Mitä ongelmien ratkaisemiseksi on Kauhajoella tehty? Mitä tuloksia on saavutettu?

Mitkä ovat mielestänne olleet kehittämisen tärkeimmät tulokset Kauhajoella suuren laman jälkeen? Kuka tai ketkä ovat olleet kehityksen vetureina?

Olisiko Kauhajoella voitu toimia toisinkin kuin on tehty? Miten?

Teema 8. Kauhajoen kehitys kokonaisuutena 1960-luvulta lähtien tähän päivään saakka (haastateltava vastaa siltä ajalta lähtien, jolloin hän on tullut mukaan Kauhajoen kehittämiseen)

Kuvaillkaa ja vertailkaa Kauhajoen kehitystä naapurikuntiin, erityisesti Jalasjärveen ja Teuvaan sekä Kristiinankaupunkiin ja Seinäjokeen verrattuna.

Mitä etuja ja vahvuuksia mutta toisaalta myös kehityksen esteitä Kauhajoella on ollut?

Mihin Kauhajoella aikaan saamaanne asiaan olette erityisen tyytyväisiä?

Entä onko asioita, jotka olisitte näin jälkeen päin tehneet toisin? Mitä ja miten?

Kiitokset haastattelusta!